

МУРИЛУ РУБИАН ТРИТЕ ИМЕНА НА ГОДОФРЕДУ

Превод от португалски: Румен Стоянов, 1979

chitanka.info

*Сенчестите дървета го покриват със
сянката си; върбите край потоците го
окръжават.*

Йов, 40:17

Та случи се така, че аз съзрях тая бръчка на челото й.

От една дата, която не бих могъл да уточня, всеки ден, на обяд и на вечеря, тя сядаше срещу мен на масата, чийто единствен посетител в продължение на петнайсет последователни години бях аз.

Щом се уверих в нейното постоянно присъствие, сметнах тоя факт за съвършено естествен. Мястото ни най-малко не ми принадлежеше, пък и моята съседка не правеше нищо, което да ми пречи. Даже не ми и продумваше. Нейното държане и по време на хранене беше сдържано, без всякакъв шум, който да привлича вниманието.

Оная вечер обаче аз се чувствавах неспокоен, разтревожен, тъй като не знаех причините за нейната загриженост. Вече се канех да напусна масата, убеден, че така моята другарка ще се почувствува непритеснявана. Може да беше наскърбена и да желаше да остане самичка. Междувременно огледах помещението и забелязах, че свободните места бяха многобройни, което беше обичайно за ресторант, посещаван твърде ограничено. Ядосах се и реших, че е безобразие аз да се махам оттам, щом като девойката можеше да направи същото. И защо дойде, та седна тъкмо до мене?

След като бях превъзмогнал раздражението и бях повярвал, че е невъзпитано да подхранвам подобни мисли, реших да напусна масата. В края на краищата тя, както и аз, може би предпочиташе именно тази маса.

Обърнах се към девойката и я запитах дали няма да се засегне, ако променя мястото си.

Нейното безразличие към един жест, който мислех, че е възможно най-изтънченият, ме разочарова. Кимнах й набързо с глава и се отправих към противоположния край на залата.

Щом се настаних в друг стол, нова изненада ме очакваше: жената вървеше към мен, с очевидното намерение да седне пак до мене. В същото време аз се зарадвах, понеже видях, че бръчката бе изчезнала от нейното чело и се упрекнах, задето не ми бе дошла на ум по-рано мисълта да избира някое по-добро място, което да се харесва на моята другарка.

Ставаше все пак нещо, което аз още не успях да проумея: да не би тая вечер тя да бе моя гостенка? А предишните дни?

Недоволен от съмненията, които ме обземаха, запитах полупритеснен:

— Аз ви поканих на вечеря, нали?

— Разбира се! И нямаше нужда от официална покана, че да ме доведеш тука.

— Моля?

— Дръжки! Откога стана задължително съпругът да кани съпругата на вечеря?

— Ти си моя жена ли?

— Да, втората. И трябва ли да ти казвам, че първата е била руса и че си я убил в пристъп на ревност?

— Не е нужно. — Вече бях достатъчно покрусен да науча за моята женитба и не желяех да ми създават угризения заради едно убийство, за което няхах ни най-малък спомен. — Бих искал само да изясня дали сме женени от дълги години?

Малко пресилено, сякаш й се щеше да се забавлява с мене, отвърна:

— Това е съвсем стара история. Даже и не си спомням вече.

— И сме спали заедно ли? — настоях в очакване недоразумението да се изглади по някое време и, облекчен, да се убедя, че всичко произтича от някакъв добре замислен фарс.

Отговорът разсея моята самозаблуда:

— Що за дивотия! Винаги сме спали заедно.

Не оставаше много за питане, обаче продължих:

— Ти би ли могла да ми кажеш кога сме се запознали?

От моето настояване не й стана неприятно и смятам, че се почувствува в добро настроение поради моето растящо затруднение:

— Спомням си само, че не беше пролет, когато цъфти моят здравец.

Необходимо ми беше да знам всичко, въпреки че бях убеден в безполезността да протакам разпита:

— Моята първа жена не ревнуваше ли нашата дружба?

— Ни най-малко. (А не беше просто дружба.) Ти, да, именно ти се озлобяваше за щяло и нещяло, при все че познаваше — както никой друг — нейната вяност. Трябва да си я убил тъкмо по тази причина.

— Не ми говори за престъплението — помолих и сграбчих лицето ѝ, едно меко и свежо лице. Взрях се в нейните очи, кестеняви и нежни. Намирах я красива. Предпазливо, боейки се да не бъда отблъснат, помилвах мъничките ѝ ръце.

— Помислих, че си някоя сянка.

— Глупости, Жоау ди Деуш! Защо да съм някоя сянка?

— Там е работата, че напоследък не разговарям с никого, нито пък се заглеждам в хората. Затова и късно приех твоето присъствие.

Спрях малко. Огледах се и видях, че сме сами в залата. Макар да знаех, че ресторантът затваря рано, отново подхванах диалога:

— Моето постоянно мълчание не ти ли дотяга?

— Никак, ти никога не си преставал да разговаряш с мене.

Повторно впих очи в нея: дяволска беше хубостта ѝ. Толкова красива, че ми се отщя да подновя забележките.

Изчаках тя да свърши вечерята и запитах къде ще отидем.

— В къщи, мисля.

Признавам, че ми стана любопитно да разбере дали в къщи е нещо различно от моята къща. Не си спомням точно как изглеждаше и се усъмних дали ще мога да я намеря.

Пред зданието, за което моята другарка твърдеше, че било нашето, се поколебах:

— Сигурна ли си, че е тука, Жералда?

Тя поклати утвърдително глава, обаче аз не отдадох внимание на това ѝ движение. Тревожеше ме единствено мисълта как успях да отгатна името ѝ, защото бях сигурен, че го бях произнесъл за първи път тъкмо в този миг.

Щом се отвори външната врата, съмненията ми се разсеяха: моето палто с кожена яка се намираше върху дивана. Смущаваха ме само някои подробности, които преди не бях забелязал. Мебелите, макар и стари, бяха строги, а пък картините, разпределени по стените, не се връзваха с тях поради лошия вкус. И навсякъде имаше цветя.

Жералда следеше мълчаливо, без да се чуди, последователните ми открития.

След като изчерпах любопитството си, опомних си за моята съпруга. Непохватен и несигурен от това, дали се държа добре, аз протегнах ръце, за да я приближа до себе си. Бледа, с черни коси, с големи очи, тя стоеше и се усмихваше в средата на стаята, чакаше аз да я прегърна. Вълнението, прибавено към необяснимата боязън, ме спря за миг. Не ми бе възможно междувременно да овладее инстинкта за обладаване; той желаше тая жена, която се предлагаше цяла на моите прегръдки. Пристъпих към нея, потърсих устата ѝ, целунах я жадно и усетих нов вкус, сякаш това беше първата самка, която целувах.

Едва когато съзрях една прозявка по нейните устни, разбрах, че е късно. И отидохме да спим.

Навремени ми се струваше странно, че Жералда ме съпровожда към стаята. Веднага долових, че се безпокоя напразно: леглото беше двойно и имаше две възглавници. Срещу нас стоеше тоалетка с различни предмети, използвани от жените.

Тя почна да се разсъблича и аз, притеснен, не знаех дали да се оттегля или да си облека там, на място, пижамата. Поради нерешителността си или поради красотата на нейните крака, изгубих смелост и останах да стърча наскрел помещението.

Щом видях, че се настани в леглото, приседнах на края му и взех да се освобождавам от дрехите.

Легнал, аз усещах топлината на това тяло и ме обзе силното желание за обладаване, за окончателно обладаване. Не можех повече да се съмнявам, че тя винаги е била моя.

Тихичко, почти шушнейки, ѝ говорих дълго, а нейните коси докосваха лицето ми.

Месеците напредваха, а ние избягвахме да излизаме от къщи. (Не желях други да присъствуват на нашата близост, на грижите ми за нея.)

Бъбрив, радостен, сега ми харесваше да я виждам как яде на хапки, как бавно предъвква храната. Понякога тя ме прекъсваше с някоя наивна забележка:

— Щом земята се върти, защо не ни се вие свят?

Аз изобщо не губех търпение, а ѝ казвах в отговор куп сериозни неща, които Жералда изслушваше с ококорени очи. Накрая тя ме

поласкаваше с някоя неуместна похвала за моите знания.

Дните много скоро станаха дълги и направиха обичайни моите милувки, създадоха празнина между нас, дотолкова, че престанах да говоря. Тя също онемя.

Оставаше ни ресторантът. Натам се запътихме, като потънахме в мълчание, осъдено на болезнено постоянство.

Лицето ѝ взе да ми дотяга, също както и отражението на моята досада в нейния поглед. Междувременно у мене назряваше необходимостта да остана самичък, а Жералда никога не ме пускаше, следваше ме, където и да отидех. Изнервен, молец с очи за милост, няхах достатъчно смелост да ѝ заявя какво става вътре в мен.

Един следобед, като гледах в стените, без някакво очевидно намерение съзрях едно въже, окачено на гвоздей. Сграбих го и рекох на Жералда, която тъй си и стоеше унесена, далечна:

— То ще ти е за огърлица.

Нищо не отвърна. Подложи ми шията си и аз нежно прекарах въжето. Веднага дръпнах краищата. Жена ми затвори очи, сякаш приемаше ласка. Стегнах яко възела и видях, че тя се строполясва на пода.

Нали беше време за вечеря, несъзнателно поех към ресторанта, където потърсих обичайната маса. Седнах разсеян, нищо не ме тревожеше. Напротив, обземаше ме сладкото усещане за волност. Още не бях избрал ястието, и тръпка ме полази: на стола срещу мене току седна една млада госпожа, която, ако не бяха русите коси, бих се заклел, че е моята съпруга. Приликата между тях ме учудваше. Същите устни, носът, очите, начинът ѝ да сбръчква чело.

— Ти ли си, Жералда? — Запитах повече да подхвана разговор, отколкото да получа утвърдителен отговор. Жена ми имаше черни коси и златен зъб.

— Не. Аз съм първата ти съпруга, втората ти уби току-що.

— Да, знам. Убих я в пристъп на ревност...

— И можеше ли да бъде другояче, бедни мой Робериу?

— Робериу ли?! — (Никога не са ме знаели с това име. Имаше някаква грешка, някаква ужасна измама във всичко това.)

Опитах да си възвърна спокойствието, та да разпръсна недоразумението:

— Всичко мина, Жоана. Казвам се Годофреду.

— Лъжеш се, Робериу, няма да забравиш.

— Кой казва, че няма? — отвърнах аз, нападателен, нетърпелив поради нейното упорствуване.

Не обърна внимание на моята рязкост. Студена, дразнещо спокойна, тя рече предизвикателно:

— Можеш да викаш, ресторантът е празен.

— А защо е празен? — запитах грубо и повиших още повече глас.

Жоана знаеше, че е безполезно да обяснява, но отговори, като се опитваше да прикрие своята милозливост:

— Само ние двамата посещаваме тоя ресторант, който татко купи за тебе.

— Нищо не съм искал от баща ти, нито съм знаел за неговото съществуване. Вървете по дяволите и двамата!

Полуотвратен, полууплашен, станах бързо. Бързо стигнах до коридора и изгърчах навън, без да имам представа какво ще правя.

Спрях едва пред входа на къщата ми. Затворих с катинара и заключих външната врата. Още не бях прибрал ключовете в джоба, когато си спомних за трупа на Жералда. Помислих да се върна и спрях: преди мене, изправена в преддверието, стоеше една жена, доста приличаща на другите две мои съпруги. Имаше изрусените коси на Жоана и се различаваше от двете по това, че освен изписаните вежди имаше аметистов пръстен на безименния пръст.

Обзе ме отчайваща скръб. Разтворих обятия към нея и тя се гушна в тях, прилепи тяло до моето. Вдигнах ръце до врата ѝ и го стиснах.

Тя остана опъната върху килима и аз продължих към трапезарията. Едва влязох в салончето, и се уплаших: от главното място на масата, сложена за вечеря, една девойка, удивително приличаща на Жоана и Жералда, се усмихваше.

— Естествено ти си моята четвърта съпруга?

— Не, Жоау ди Деуш, ние сме само годеници — рече и ми посочи мястото отляво до себе си.

— Моя годеница ли?! — Ужасен, аз попитах дали отдавна живеем заедно.

— Живея самичка от смъртта на моите родители. Ти току-що дойде и си ми гост. След женитбата ще отидем да живеем в твоя град.

Каdifената лента, на която висеше един старинен медальон от врата на Изабел, ме очарова за няколко секунди. Отклоних поглед към чинията, вече поднесена, и забелязах, че гладът ми беше минал. Щом вдигнах отново глава, хрумна ми да задам няколко въпроса, вероятно същите, които бях отправил към моята втора съпруга онази вечер в ресторанта. Отказах се, обезпокоен, че бях открил един град, който се бе изгубил в моята памет.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.